

עת"א 18070/03/14 - היועץ המשפטי לממשלה נגד ועדת השחרורים, אליהו פלח

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
עת"א 18070-03-14 היועץ המשפטי
לממשלה נ' פלח ואח'
לפני:
כב' השופט אברהם טל, אב"ד - סג"נ כב' השופט יעקב שפסר
כב' השופט צבי ויצמן

העותר
נגד
המשיבים
היועץ המשפטי לממשלה
1. ועדת השחרורים 2. אליהו פלח

נוכחים:

ב"כ העותר עו"ד רותם עמית עו"ד רעות קורוליק

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

1. המשיב 2 (להלן: "המשיב") מרצה עונש מאסר שני למשך 8 שנים בגין הרשעתו בעבירות מין שביצע במתלוננת נושא תפ"ח 1094/05 (בימ"ש מחוזי ת"א) וביום 4.3.14 החליטה המשיבה 1 (להלן: "הוועדה") לשחרר אותו על תנאי בתנאי תוכנית טיפולית של ד"ר שני שהוצגה בפניה וצורפה לתגובת המשיב 2, בתנאי מעצר בית בשעות הלילה ובתנאי שיעבוד כחשמלאי ולא יעסוק בשום עיסוק בתחום הטיפול והאימון.

החלטה זו היא נושא העתירה שבפנינו.

2. ב"כ העותר טוען בכתב העתירה ובטיעוניו ב"כ העותר בפנינו כי שגתה הוועדה כאשר לא לקחה בחשבון במידה הראויה את מסוכנותו המינית של המשיב כפי שבאה לביטוי במעשיו נושא מאסרו ובעברו הפלילי הכולל הרשעה בעבירות דומות שבגינן נידון ל- 4 שנות מאסר מהן שוחרר בחודש יוני 1996.

עמוד 1

כמו כן טוען ב"כ העותר כי שגתה הוועדה כאשר לא התחשבה בהיעדר תוכנית רש"א ובעמדת מב"ן בכל הקשור לאפשרות לשחרר את העותר בתנאי התוכנית הטיפולית של ד"ר שני, ובכך שלא ערכה את האיזון המתחייב מהנתונים שפורטו בעתירה ולא נתנה משקל מספיק לעובדה שהמשיב חזר על המעשים בגינם ריצה את מאסרו הקודם ממנו שוחרר שחרור מוקדם בנסיבות דומות של התחזות כפסיכולוג, למרות שרשינו לעסוק בתחום זה נשלל בקשר לעבירות נושא מאסרו הראשון.

ב"כ העותר טוען כי הוועדה לא נתנה חשיבות מספקת למסקנות גורמי הטיפול באשר למידת ההצלחה של המשיב בסיומו של הטיפול כאשר על פי חוות דעת מב"ן הוא הפיק רק לקחים ראשוניים וחלקיים מהטיפול והוא עדיין ממשיך לאחוז בעמדותיו הנוקשות ובעיוותי חשיבה ומשליך חלק מהאחריות על המתלוננת ובן זוגה, שהיה אצלו בטיפול קודם.

ב"כ העותר טוען כי הוועדה שגתה כאשר קבעה שיש בתוכנית הטיפולית של ד"ר שני כדי לאיין את מסוכנותו המינית של המשיב, וכאשר התעלמה מדברי גורמי המקצוע שמלווים את המשיב במשך כל תקופת מאסרו, לרבות במהלך הטיפול הייעודי שעבר במסגרת מב"ן במשך שנתיים.

3. ב"כ המשיב תומכת בתגובתה לעתירה ובטיעוניה בפנינו בהחלטת הוועדה וטוענת כי היא לקחה בחשבון את כל הנתונים שהובאו בכתב העתירה, לרבות את עמדת מב"ן ורש"א, וצדקה כאשר העדיפה את התוכנית הטיפולית של ד"ר שני, שהיא תוכנית מפורטת ומקיפה על פני האמור בחוות הדעת הנ"ל, שכן המשיב עבר הליך טיפולי במסגרת מב"ן במשך שנתיים ובסופו הוערכה מסוכנותו המינית כבינונית, בעוד שד"ר שני מעריך את מסוכנותו המינית של המשיב כנמוכה.

ב"כ המשיב מאבחנת את מצבו של המשיב במאסרו הנוכחי ממצבו במאסרו הקודם, ממנו שוחרר על תנאי, בכך שבמאסר הקודם השתלב המשיב באגף שיקום ולא קיבל טיפול המתאים לעברייני מין, כפי ששוחרר על תנאי ללא כל מסגרת טיפולית.

לטענתה, המשיב לא סירב לקבל טיפול המשך על ידי רש"א וגם אם זו מתנגדת לשחררו המוקדם של המשיב מבלי שיעבור הליך טיפולי במסגרתה, אין בכך כדי להפוך את החלטת הוועדה לבלתי סבירה שכן ההחלטה אם לשחרר את המשיב על תנאי מסורה לוועדה ולה בלבד.

4. עיון בהחלטת הוועדה נושא העתירה מעלה כי היא לא התעלמה אמנם ממסוכנותו המינית של המשיב, כפי שבאה לביטוי בהתנהגותו נושא מאסרו הנוכחי ובהתנהגותו נושא מאסרו הקודם, וכך גם לא התעלמה מהעובדה שהוא שוחרר על תנאי ממאסר קודם ללא תוכנית טיפולית וחזר על מעשיו נושא מאסרו הנוכחי כעבור תקופה לא ארוכה.

כך גם לא התעלמה הוועדה מדו"ח גורמי הטיפול בכל הקשור לתוצאות השתתפותו של המשיב בקבוצה הייעודית לעברייני מין במב"ן כפי שהוצגה בפניה ובפנינו.

5. הוועדה לא התעלמה מהאמור בחוות דעת רש"א ובחוות דעת מב"ן באשר לתרומה שנתרם המשיב מהשתתפותו בקבוצה הטיפולית ומכך ששני הגורמים הנ"ל אינם ממליצים על שחרורו המוקדם של המשיב בהיות המסוכנות המינית שעלולה לנבוע ממנו מסוכנות בינונית לכל הפחות.

הוועדה לקחה בחשבון לזכותו של המשיב את העובדה שיצא לחופשות, בדרך כלל ללא כל בעיות, את גילו המבוגר יחסית שמהווה פקטור בכל הקשור למסוכנות מינית, ואת הנסיבות האחרות הקשורות בו כפי שפורטו בסיפא החלטת הוועדה.

הוועדה סברה כי יש בתוכנית הטיפול של ד"ר שני, יחד עם עבודתו של המשיב כחשמלאי ולא בתחום קרוב לתחום שבו עבד עובר למאסרו הראשון, כדי להפחית, אם לא לאיין, את מסוכנותו של המשיב לציבור.

6. לאחר שעיינו בטיעונים שנטענו בפני הוועדה, שהחלטתה היא נושא העתירה, לרבות בדברים שאמרה גב' יעל משיח, קרימינולוגית שיקומית חברתית מטעם הסניגוריה הציבורית, בעתירה ובכתב התגובה ובנספחים שצורפו אליהם, ושמענו טיעונים מפי ב"כ הצדדים, הגענו למסקנה כי החלטת הוועדה נושא העתירה סוטה ממתחם הסבירות ואינה לוקחת בחשבון במידה הראויה את המסוכנות המינית הנובעת מהמשיב באם ישוחרר על תנאי, גם לאחר שהשתתף בקבוצה הייעודית לעברייני מין במב"ן, וגם בתנאי התוכנית הטיפולית של ד"ר נמרוד שני.

7. עיון בחוות דעת מב"ן מיום 28.1.14, שצורפה כנספח ז' לכתב העתירה ומתייחסת לסיכום קבוצה טיפולית לעברייני מין שצורפה כנספח ו' לעתירה, מעלה כי גורמי מב"ן, לרבות אלה שהנחו את הקבוצה הטיפולית, מתרשמים כי המשיב עדיין לוקח אחריות מאוד חלקית על מעשיו, ומתקשה לראות את חלקיו הפוגעניים, מכחיש הרבה מהמעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן שמתעלם מקיומן של עבירות המין הקודמות שביצע.

כמו כן, המשיב משליך אחריות על המתלוננת וכן זוגה, מגלה עיוותי חשיבה סביב התנהגות המתלוננת ומייחס לה הדדיות והסכמה ולעיתים התנהגות פתיינית.

גורמי הטיפול במב"ן התרשמו כי המשיב מגלה תובנה שטחית בלבד למצבי סיכון עתידיים, מבלי שהוא מפנים אותם. המשיב אמנם מביע מוטיבציה מילולית להמשך טיפול בעבירות המין אך הוא מוסר פרטים סותרים לגורמי טיפול שונים ועל פי דיווחיו, בני משפחתו לא יכולים להוות גורמי תמיכה שמסוגלים למתן את מסוכנותו.

8. התרשמות גורמי הטיפול במב"ן היתה גם נחלתה של יועצת רש"א שנפגשה עם המשיב ביום 16.10.13 ועל פי האמור בסיכום חוות דעתה מדובר במי שמודה פורמאלית במיוחס לו, ממזער את חומרת מעשיו ומתקשה בלקיחת אחריות עליהם.

יועצת רש"א התרשמה כי המשיב מתרכז ומתמקד במחיר האישי שהוא משלם בשל שהותו במאסר והוא ביצע את העבירות על רקע מאפייני אישיות נרקסיסטיים - פתולוגיים, ולא ברור עד כמה הפנים את המסרים הטיפוליים מהקבוצה הייעודית שבה השתתף והאם יוכל להימנע ממצבי סיכון.

המשיב שלל בשיחתו עם יועצת רש"א את הצורך בהשתלבות בטיפול ייעודי במסגרת תוכנית שיקום ופיקוח, ואינו מבין את החשיבות שיש בשמירה על הישגי השתתפותו בקבוצה והמשך עבודה טיפולית לצורך המשך בחינת המניעים שגרמו לו לבצע את העבירות נושא מאסרו, ואשר גרמו לו לבצע את העבירות נושא מאסרו הקודם.

9. משכך הם פני הדברים, אין תימה שיועצת רש"א לא מצאה את המשיב מתאים לתוכנית שיקום בפיקוחה ואיננו רואים עין בעין עם ב"כ המשיב את הטרוניה שהביעה כלפי רש"א על כך שלא הסכימה לשלב את המשיב בתוכנית שיקומית בפיקוחה.

10. יש באמור בחוות דעת מב"ן ובדברי יועצת רש"א בכל הקשור לתועלת המוגבלת שהפיק המשיב מהשתתפותו בקבוצה הטיפולית ומקביעת המסוכנות המינית הבינונית שנובעת ממנו באם ישחרר על תנאי כדי להצדיק את האמור בכתב העתירה לפיו החלטת הוועדה נושא העתירה חורגת ממתחם הסבירות.

11. סעיף 12(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר תשס"א-2001, קובע כי הוועדה לא תחליט על שחרור על תנאי של אסיר המרצה מאסר בשל עבירת מין, כמו המשיב, אלא לאחר שהוגשה לה חוות דעת לפיה הוא אינו מסוכן לציבור ובמקרה שבפנינו חוות הדעת הרלוונטית היא חוות דעת מב"ן.

סעיף 12(ב) לחוק הנ"ל קובע כי אם לא הוגשה חוות דעת כזו או שהוגשה חוות דעת שקבעה כי האסיר מסוכן לציבור במידה כלשהי אך ניתן לשחררו בתנאי שיקבל טיפול או בתנאי אחר, רשאית הוועדה לשחררו אם סברה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי ניתן לשחררו בלא שייגרם בכך סיכון לציבור ובכפוף לתנאי שחרור שיבטיחו היעדר סיכון מטעמו, כאמור.

12. לא מצאנו בהחלטת הוועדה נושא העתירה משום נימוק מיוחד המצדיק את שחרורו של המשיב על תנאי, ולו בתנאי התוכנית הטיפולית של ד"ר שני, בניגוד לחוות דעת מב"ן.

13. לאור כל האמור לעיל, החלטת הוועדה נושא העתירה סוטה ממתחם הסבירות ואינה מתחשבת במידה הראויה בעמדת גורמי הטיפול ובעמדת רש"א בכל הקשור למסוכנות המינית הנובעת מהמשיב ושאותה לא ניתן להפיג גם בתנאי התוכנית הטיפולית של ד"ר שני ובתנאי השחרור האחרים שנקבעו על ידי הוועדה.

14. אנו מקבלים את העתירה ומבטלים את החלטת הוועדה מיום 4.3.14 שהורתה על שחרורו של המשיב על תנאי.

ניתן והודע היום ט"ז אדר
ב תשע"ד, 18/03/2014
במעמד ב"כ הצדדים
והמשיב 2.
אברהם טל, סג"נ
אב"ד

צבי ויצמן, שופט

יעקב שפסר, שופט